Beekhaami biyaha si aad lacag u badbaadiso

Celcelis ahaan qofka ku nool UK wuxuu isticmaalaa 145 litir oo biyo ah maalintii (taas oo ku dhowaad laba foosto qubeys buuxda ah).

Haddii aad yareyso inta biyo kulul ee aad isticmaasho, waxaad sidoo kale dhimaysaa kharashka gaaska, korontada ama shidaalka. Qof kasta oo leh mitir biyaha ahna sidoo kale lacag ayuu badbaadin karaa.

Tashiilka Kharashka Biyaha Kulul

- **Qiyaastii rubuc biyaha aan isticmaalo waxaa loo adeegsadaa qubeyska iyo dhaqista**
- **Biyaha la kululeeyo waxay ka yihiin 10-20% biilasha tamarta qoysaska.**
- **Markaad ku darto biyaha lagu isticmaalo dhaqda dharka ama weelka, waxaad arkaysaa inta uu ku kordhiyo kharashka tamarta.**

Qubeys halkii qubeys buuxa (bath) wuxuu badbaadin karaa 40% biyo iyo kharashka kululeynta.

Laakiin taasi waxay ku xirnaan doontaa nooca qubeyska iyo muddada la isticmaalo.

Talooyin:

- **Isticmaal saacad (timer): Haddii aad yareyso waqtiga qubeyska 4 daqiiqo, waxaad kaydin kartaa:**
  - ▷ **£96 sanadkii (qubeys koronto)**
  - ▷ **£50 sanadkii (qubeys gaas).**
- **Bedel madaxa showerka qubeyska mid tamar-badbaadiye ah ka dhig qiimahiisu waa ilaa (£20). Waxay yareeyaan qulqulka biyo ilaa saddex meelood meel. Waxaad tashiili kartaa:**

  - ▷ **£60 sanadkii (haddii aad leedahay mitir biyo)**
  - ▷ **£25 sanadkii (haddii aadan lahayn).**
- **Ku rakib qalab yareeya biyaha tuubada (qiimihiisu waa £5). Waxay badbaadin karaan £19 sanadkii.**

Habab Kale oo Lagu yareeyo Kharashka Biyaha Kulul

1. Kaliya dhaqo dharka ama qalajiyaha weelka marka uu buuxo → waxaad kaydin kartaa £11 sanadkii.
2. Dhaq dharka 30°C → inta badan saabuunta ayaa si fiican uga shaqeysa heerkulkan, waxaadna kaydin kartaa £20 sanadkii.
3. Kaliya karkari inta biyo ah ee aad u baahan tahay markaad isticmaasho digsi biyood (kettle).

Beerta

- Isticmaalka biyaha beerta aad ayuu u kordhaa xagaaga, waana waqtiga biyaha la waayo.
- Tuubada waraabinta (hosepipe) waxay isticmaali kartaa ilaa 1,000 litir saacaddii → taas oo ka badan inta qoyska badankiisu isticmaalaan maalintii.
- Isticmaal waraabin-kale halkii aad ka isticmaali lahayd hosepipe.
- Ku rakib weel biyaha roobka qabta (water butt) → qiimihiisu wuxuu ka bilaabmaa £20.
- Marka aad waraabinayso dhirta, samee subaxdii hore ama fiidkii si aanay qorraxdu u uumeyn biyaha.
- Isticmaal moos agagaarka dhirta si ay qoyaan u sii hayaan.

Kaydinta Biyaha Guud

- Ku dhaq weelasha baaldi, ha ku dhaqin biyo socod ah.
- Ku dhaq khudaarta iyo miraha baaldi, halkii aad ka isticmaali lahayd tuubada socota.
- Haddii aad iibsaneyso qalab cusub (mashiinka dharka ama weel dhaqida) → qalabka cusub wuxuu isticmaalaa biyo iyo tamar ka yar. Qaar ka mid ahna aad bay uga fiican yihiin. Waxaad kaydin tashiili kartaa £46 sanadkii adigoo beddela qalabkii hore.
- Ku hay dhalo biyo ah qaboojiyaha halkii aad ka sugi lahayd tuubada qabow → taasi waxay badbaadin kartaa in ka badan 10 litir maalintii.

Musqusha

- 70% biyaha guriga waxaa lagu isticmaalaa musqusha.
- Qubeys kasta oo soconaya wuxuu isticmaalaa 10 litir daqiiqadii → jooji markaad cadayneysid, xiiranaysid ama dhaqaysid.
- Hubi in musqushaadu aysan daadineynin biyo.
- Haddii tuubadu dillaacdo → waxay daadinin kartaa ilaa 90 litir usbuucii (hal qubeys buuxa).
- 30% biyaha waxaa lagu isticmaalaa musqusha sifeynteeda.
  - ▷ Haddii aadan lahayn dual flush toilet, ku rakib bac biyaha yareysa (hippo bag) gudaha haanta.

Gargaarka Biilasha

Shirkado badan oo biyo ah waxay leeyihiin qiimo jaban (social tariffs) oo lagu caawiyo dadka dhibaato ku qabo bixinta biilasha:

- Haddii aad ku jirto dakhli hoose ama aad hesho caawimaad dawladeed.
- Haddii aad leedahay qoys weyn.
- Haddii qof guriga jooga u baahan yahay biyo dheeraad ah xaalad caafimaad awgeed.
- Haddii aad ku leedahay deyn shirkadda biyaha.

Waxaa kale oo jira Priority Services Register → liis loogu talagalay qoysaska si gaar ah ugu nugul haddii biyaha go'aan.

Bullaacadaha (Sewerage)

- Biilka bullaacadaha waxaa loogu talagalay in lagu qaado biyaha wasakhda iyo roobka.
- Qaar dadka ka mid ah lagama qaado lacagtan haddii aysan adeegsan nidaamka guud ee bullaacadaha.
- Meelo badan, shirkadda biyaha ayaa isla qaadda labadaba (biyo + bullaacadaha).

Biilasha Biyaha

- Haddii aanada mitir lahayn: waxaad bixisaa qiime go'an, iyadoo aan loo eegin inta biyo aad isticmaasho.
- Haddii aad Mitir: waxaad bixisaa keliya inta biyo aad isticmaasho.

Haddii dadka guriga ku nool ay ka yar yihiin tirada qolalka jiifka → waxaa fiican in aad isticmaasho mitir biyo.

Caawinta iyo Xog Dheeraad ah

Haddii aad ku nooshahay Wessex Water (Bristol, Somerset, Dorset, Wiltshire) oo aad ku jirto dhibaato biil biyo, wac shirkadda → waxay ku caawin karaan codsiga taageero.

CSE

St James Court
St James Parade
Bristol BS1 3LH

0117 934 1400
cse.org.uk
info@cse.org.uk
Charity 298740

Contact us:

PHONE 0800 082 2234

EMAIL home.energy@cse.org.uk

See all our energy advice pages at **www.cse.org.uk/advice**